

Авторка статті:

Тетяна МАЦІЄВСЬКА,

здобувачка

ОП Соціальна робота. Соціальна педагогіка

Наукова керівниця:

Світлана СИТНЯКІВСЬКА,

докторка педагогічних наук, доцентка,

професорка кафедри соціальних технологій

СОЦІАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СПІЛКУВАННЯ МОЛОДІ

Проблема спілкування в сучасних умовах розвитку країни є актуальною і суттєвою. Молоді люди у XXI столітті часто нехтують культурою мовлення, не вміють висловити власну думку, часто використовують ненормативну лексику. У їх лексиконі зазвичай переважають брутальні вислови, жаргони, ненормативна лексика, та «слова – паразити», які значно засмічують звичайне спілкування. Вони думають, що користуючись подібними словами з легкістю донесуть свою думку до інших та завоюють авторитет у однолітків, та насправді це міф.

Ще з раннього віку кожна людина прагне спілкування. Багато прикладів асоціальної поведінки людей можна навести спостерігаючи за особами, які були позбавлені спілкування, або ізольовані від соціуму з різних причин. Особливий вплив на культуру спілкування має сім'я та оточення в якій знаходиться людина, адже як правило, в юнацькому віці переймають манеру спілкування, етику, словниковий запас від тих, з ким проводять час.

Спілкування – це складний, багатоплановий процес встановлення і розвитку контактів між людьми, який відбувається за допомогою вербальних та невербальних засобів [4]. Науковці виділяють три сторони спілкування: комунікативну (обмін інформацією), інтерактивну (взаємодія) та перцептивну (розуміння людини людиною) [2].

Для характеристики спілкування молоді виділяють наступні компоненти: взаємовплив, взаєморозуміння, відношення, комунікація та діяльність. Взаємовплив – це взаємний обмін думками, почуттями, вчинками в процесі взаємодії, який викликає у людини зміну поведінки, установок, оцінок одного [5]. Спілкування сучасної молоді найчастіше ґрунтується на взаємному обміні емоціями і враженнями, якими вони намагаються демонструвати власну значущість серед однолітків, що в очах старшого покоління виглядає як невихованість, неповага до оточуючих, яким гідко чути таку мову [3]. Взаєморозуміння – це розуміння суб'єктами один одного [5]. Між вербальними і невербальними засобами спілкування існує своєрідний розподіл функцій: по словесному каналі передається чиста інформація, а по вербальному – відношення до партнера. Комунікація – це зв'язок, у ході якого відбувається обмін інформацією між системами в живій і неживій природі [5].

Проблемна ситуація з культурою мовлення і спілкування молоді полягає у тому, що спілкуванню притаманні в більшості такі негативні для культури мови риси, як: низька грамотність, лексична бідність, невміння вислухати співрозмовника, невисокий загальний рівень розвитку. Особливої уваги потребує вживання в мовному середовищі молоді слів-паразитів, сленгу та жаргонізмів. Okремо потрібно сказати про суржик, що проник на телебачення, до інтернет ресурсів та газет і журналів.

Сучасне середовище спілкування юнаків проходить етап комунікації через соціальні мережі. Це найпростіший для них спосіб обміну інформацією. Сучасне покоління молоді все рідше читає книги, поповнюючи свій словниковий запас корисною інформацією, проте

часто використовують контент з блогами, що набирають мільйонні перегляди, відео оглядами, що користуються шаленою популярністю.

Сьогоднішня продиктувало нам свої вимоги, адже наше молоде покоління зіштовхнулось з проблемою інтернет-залежності. Виявилось, що більшість юнаків нехтують сім'єю, роботою, навчанням та особистим життям заради зайвої години-другої віртуального спілкування, онлайн ігор, перегляду світлин і новин друзів та знайомих. Звісно ж, інтернет спілкування простіше: спершу здається, що воно приносить лише користь, адже як би там не було, а ми спілкуємося, знайомимося та ділимося враженнями. Зрештою так простіше – тут можна зіграти, видавши себе за людину, якою б ви хотіли бути. У соціальних мережах, таких як «Instagram» чи «Facebook», додатках «Viber», «Messenger» людина просто намагається втекти від реальних проблем. Рідко який інтернет контент проходить перевірку на цензуру, грамотність висловлювань, використання слів – паразитів тощо. Дуже часто спілкуючись в мережі підлітки використовують налаштовану функцію T9, що автоматично підправляє правопис при написанні повідомлень, тому і зникає бажання вчити щось нове. Шкода, що не існує програми, яка б блокувала нецензурну лексику при використанні відео контенту, підправляла грамотність складених речень.

Діяльність – динамічна система взаємодій суб'єкта зі світом, у процесі яких відбувається виникнення і втілення в об'єкті психічного образу і реалізація опосередкованих ним відносин суб'єкта в предметній дійсності [5]. Як зауважують науковці, зазвичай спілкування спрямоване на досягнення результату, вирішення конкретної проблеми, або реалізацію професійної цілі, воно є необхідною умовою будь-якої діяльності. Саме через процес спілкування відбувається навчання та виховання людини, засвоєння різних видів соціального досвіду, норм і правил поведінки, традицій і звичаїв.

Юнаки та юнки, набуваючи своєрідного досвіду, вивчаючи світ, живучи в соціумі, прагнуть знайти секрет, або ж своєрідну формулу успішного спілкування а саме: досліджують що потрібно робити, щоб легко йти на контакт з людьми; як підвищити ефективність спілкування з однолітками, друзями та близькими людьми, як розпочинати розмову не боючись висловлювати власну думку. При будь-якому спілкуванні необхідно дотримуватись кількох основних правил, а саме: стежити за своїми думками, адже вони стають словами; за своїми словами, вони стають вчинками; за своїми вчинками, вони стають характером; за своїм характером, тому що він визначає вашу долю. Отже, кожна людина має потребу у спілкуванні, налагодженні соціальних контактів. Постає вона як необхідність в нових знаннях, у обміні певною інформацією та налагодженні стосунків. Соціальні характеристики спілкування є важливими складовими для налагодження взаємодії між людьми.

Використана література

1. Волканова В. В. *Абетка соціального педагога*. Київ: Основа, 2011. 235 с.
2. Марінушкіна О. Є., Вишнева І. М., Носенко В. В. *Настільна книга соціального педагога*. Київ: Ранок, 2010. 272 с.
3. Максименко С. Д. *Загальна психологія*. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 124 с.
4. Шапар В. Б. *Сучасний тлумачний психологічний словник*. Харків: Прапор, 2007. 640 с.
5. Шеломенцев В. М. *Етикет і сучасна культура спілкування* : навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Лібра, 2013. 416 с.